

Eörsi István lakásában minden nézet elfér

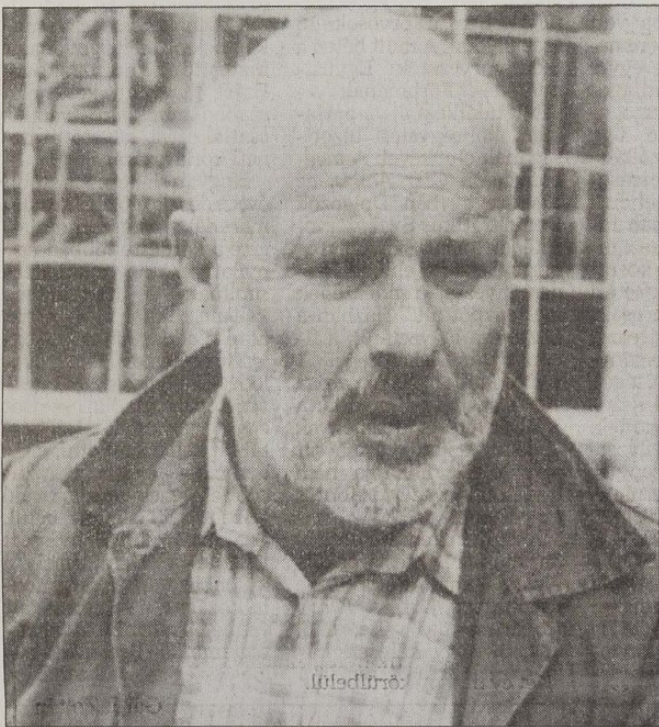
Eörsi István lakásán 1986-ban több mint hetvenen szorongtak, azért, hogy hazugság nélkül beszéljessenek 1956-ról. Most pénteken ismét találkoznak az egykori ellenzékiek, hogy megvitassák, mit jelent a forradalom tíz évvel a rendszerváltás után. Az egykori előadók úgy vélik, most talán minden politikai nézet képviselteti majd magát a lakásban tartott rendhagyó konferencián és tisztázhatják azokat a nézeteltéréseket, amelyek a forradalom és az utána következő évtizedek megítélésével kapcsolatosak.

Éskovács Péter NÉPSZAVA

Pénteken **Eörsi István** író lakásán ismét találkoznak azok, akik 1986. decemberében merték vállalni véleményüket 1956-ról. Az író szerint a Kádár-korszakban az 1956-os hagyomá-

reprezentálónak terveztük. Mindenek előtt az ötvenhatosok akkor különböző csoportjai és vezető egyéniségei jöttek számításba. Nekik sokéves kényszerű passzivitás után ez volt a visszatérés pillanata – írja *Litván György* történész, az *Ötvenhatról Nyolcvanhatban* című könyvben. A történészek közül azokat hívták meg, akik fogékonnyak a magyar történelem és politika legújabbkori sorsproblémái iránt. Azokat invitálták, akikről tudták, nem jelentenek a találkozóról „feletteseknek” a rendőrségen. Így lehetett ott több mint tizenöt történész, közöttük *Benda Kálmán* és *Rainer M. János* is.

Jelen voltak a demokratikus ellenzék intellektuális csoportjainak vezéralakjai, filozófusok, írók, szociológusok is, akik jelentős szerepet vállaltak a demokratikus ellenzék alakításában. A résztvevők közt ott volt

Eörsi István újra lakásába hívja az egykori demokratikus ellenzéket

nyok ápolása egyet jelentett a pártállam létének és lényegének tagadásával. Ezt az üzenetet legmélyebben az a tanácskozás fejezte ki, amelyet *Donáth Ferenc* kezdeményezett, és amelyet a forradalom harmincadik évfordulójának tiszteletére **Eörsi** lakásán rendeztek meg.

Ez az illegális konferencia volt az első szervezett összejövetel Magyarországon, amelyet azért hoztak létre, hogy találkozzanak azok a reformerek, akik elégedetlenek a Kádár-rendszerrel. A szervezők célja elsősorban az volt, hogy egységbe kovácsolja az ellenzéki mozgalmakat. A tanácskozáson részt vett *Demszky Gábor*, *Für Lajos*, *Kőszeg Ferenc*, *Lezsák Sándor*, *Magyar Bálint* és több más olyan közéleti személyiség is, akik a rendszerváltás után egyik vagy másik párt színeiben politikai szerepet vállaltak. Az ötvenhatosok közül ott volt többek között *Mécs Imre*, *Rácz Sándor*, *Vásárhelyi Miklós* is.

– A tanácskozás személyi összetételét a lehetőség szerint szélesnek, sokszínűnek, az akkori fő szellemi erőket méltóan

Kenedi János, *Kis János*, *Mészöly Miklós*, *Pomogáts Béla*, *Tamás Gáspár Miklós*, *Vajda Mihály*. Mindenki nagy veszteségnek érezte a népi írók két vezető alakjának, *Csoóri Sándornak* és *Csurka Istvánnak* az utolsó pillanatban érkezett lemondását.

Szabó Miklós történész, aki maga is előadást tartott nyolcvanhatban, úgy véli, az akkori politikai helyzetben érthető volt, hogy a nemzeti írók nem jöttek el a konferenciára. Távolmaradásuk az íróközgyűlésen a hatalommal szemben aratott váratlanul nagy győzelemmel és a nyomában kialakult rendkívüli feszültséggel volt magyarázható. – Most azonban más a helyzet, talán most eljön mindenki – nyilatkozta a történész.

A meghívás minden akkori résztvevőnek szól. *Mécs Imre*, aki 1986-ban a forradalom spontán mozgalmairól tartott előadást, úgy véli, a jelenlegi politikai erők, sokszor „meghamisítják” a történelmi tényeket. Éppen ezért nem árt, ha a polgárok „védőoltást szereznek” a hamis politikai retorikával szemben.